

καὶ φυσικότητα. "Ὅταν εἶναι εἰς τὰ καλὰ τῆς, ἐπρόσθεσεν ἀποτεινομένη πρὸς τὸν Ροδόλφον, μὲ διασκεδάζει μὲ τὰς παραδόξους σκέψεις τῆς—Λοιπόν, κυρία, θέλετε νὰ μάθω μουσικὴν εἰς τὴν κόρην σας; ἢμπορεῖ τάχα νὰ μάθῃ;

Καὶ ἐστάθη ἐνώπιον τῆς τρεμούσης Ἀνδρομάχης, μὲ τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν νώτων τῆς.

— "Ὅλοι λέγουν ὅτι ἔχει κλίσιν, ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ ταπεινῶς ἡ μήτηρ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς θυγατρὸς τῆς. Δὲν παίζει ἄσχημα.

— Ποῖοι εἶναι αὐτοὶ ποῦ τὸ λέγουν! Πεντ' ἐξ ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους σας, ποῦ δὲν ἤξεύρουσαν νὰ διακρίνουν τὸ φᾶ ἀπὸ τὸ λά. Ἐὰν ἤλθετε νὰ μοῦ εἰπῇτε τὴν γνώμην αὐτῶν τῶν σοφῶν ἐκτιμητῶν τῆς μουσικῆς, ἀντὶ νὰ μοῦ ζητήσετε τὴν ἰδικήν μου, ἀφήσατέ με καλλίτερα εἰς τὴν ἡσυχίαν μου καὶ σεῖς καὶ ἡ κόρη σας, καὶ πηγαίνετε νὰ ζητήσετε μαθήματα ἀπ' αὐτοὺς.

Ὁ Ροδόλφος ἐπλησίασε πρὸς τὴν θύραν, ἐλπίζων νὰ ἐκφύγῃ ἀπαρτήρητος, ἀλλ' ἡ Φωτεινὴ, ὡς μὴ ἔχουσα νὰ εἴπῃ τι περιπλέον εἰς τὰς δύο κυρίας, τὸν ἐκράτησε διὰ τοῦ νεύματος.

— Μείνε, εἶπε, νὰ καπνίσῃς ἓν σιγάρον καὶ νὰ σοῦ παίξω τίποτε.

— Εὐχαριστῶ πολὺ, ἄλλοτε. Εἶναι ἡ ὥρα τοῦ προγεύματος.

Ἡ Φωτεινὴ ἐστράφη, χωρὶς νὰ τὸν ἀποχαιρέτισῃ, ἤνοιξε τὸ κλειδοκῦμβalon καὶ ἔνευσε πρὸς τὴν Ἀνδρομάχην νὰ καθίσῃ. Ἐτρεμον αἱ χεῖρες τῆς νέας, ἐνῶ ἀπέσυρε τὰ χειρόκτιά τῆς, ὁ δὲ Ροδόλφος καταβαίνων τὴν κλίμακα ἤκουσε τοὺς πρῶτους ἤχους τοῦ παιζομένου ὀργάνου.

— Τοῦ Weber ἡ invitation à la Danse, εἶπε καθ' ἑαυτὸν. Ἀλλοίμονον, θ' ἀνάψῃ πάλιν ἡ Φωτεινὴ. Τί κρίμα νὰ μὴ φέρεται μὲ περισσοτέραν καλοσύνην πρὸς τὴν νέαν αὐτήν. Τί ὠραία μάτια ἔχει! Δὲν εἶδα ποτέ μου ὠραιότερα. Μοῦ ἐνθυμίζει τὸ χρῶμα τῶν τοὺς μενεξέδες τοῦ Ροχόλδεν-Κίρχεν, τοὺς ὁποίους ἐσύναζα διὰ τὴν μητέρα μου.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἔντρομος ἰδιοκτήτρια τῶν ὠραίων ἐκείνων ὀφθαλμῶν διήρχετο τὰς χειροτέρας στιγμὰς τῆς ζωῆς τῆς. Ἡ ἀτυχὴς ἐκτέλεσις ἐνὸς μάλιστα μέρους τῆς Invitation ἐξέσπασε τὴν ὀργὴν τῆς διδασκαλίσης...

— Τί εἶνε αὐτὸ ποῦ παίζεις, ἐφώναζε!

— Τοῦ Weber ἡ Invitation, ἠδυνήθη μόλις νὰ ἐκστομίσῃ ἡ Ἀνδρομάχη.

— Τοῦ Weber κολοκύθια! Ἄν εἶναι αὐτὸ ἡ Invitation, τότε καὶ τῶν γάτων μου τὰ νικουρίσματα εἶναι ἡ Marche funébre. Καὶ ὅμως ἢμπορεῖς νὰ μάθῃς, ἀλλὰ πρέπει νὰ κοπιᾷς πολὺ, νὰ παίζῃς γυμνάσματα, νὰ μάθῃς δὲ καὶ νὰ κάθῃσαι καθὼς πρέπει. Κάθου χαμηλότερα, μὴ σηκόνῃς τὸ μεγάλο δάκτυλον, — μὴ κινῇς τὸ σῶμά σου. Ἐχρεῖς ὁρεξίν νὰ θεωρηθῇς ὡς

ἀρχάριος, νὰ καταλάβῃς ὅτι δὲν ἤξεύρεις ἀκόμη τίποτε; ἢ πηγαίνεις μὲ τῆς μητρὸς σου τὰς ιδέας, ὅτι ὅλοι σ' ἔχουν ὅτι παίζεις ὠραία;

— Τὸ γνωρίζω πολὺ καλὰ ὅτι εἶμαι ἀμαθὴς καὶ ἤλθα εἰς σὰς, διότι ἐπιθυμῶ νὰ μάθω, ἀπεκρίθη ἡ Ἀνδρομάχη μὲ ἀφελῇ ἀξιοπρέπειαν.

— Καλὰ, εἶπεν ἡ Φωτεινὴ ἐξιλεωθεῖσα. Βλέπω ὅτι ἔχεις περισσότερον νοῦν ἀπὸ τὴν μητέρα σου. Πήγαίνε τώρα, γυμνάζου τέσσαρας ὥρας τὴν ἡμέραν ἢ καὶ περισσότερον, καὶ μετὰ μίαν ἐβδομάδα ἔλα πάλιν ἐδῶ. Πολλὴ ἐργασία καὶ ἡ πρόσδος βαθμηδὸν καὶ ἀργά. Ἐχέ το αὐτὸ εἰς τὸν νοῦν σου!

[Ἐπετα συνέχεια]

Κατὰ τὸ ἀγγλικὸν ὑπὸ Δ. Β.

ΕΞ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΝ

Ἡ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Τὰ φαινόμενα μᾶς ἀπατῶσι, καὶ πολλάκις ἐπὶ μακρόν. Ἐδέησε νὰ παρέλθωσι χιλιετηρίδες ὀλόκληροί, πρὶν ἢ κατανηθῇ ὅτι ὁ ἥλιος δὲν κινεῖται περὶ τὴν γῆν, ὅπως φαίνεται τοῦτο ἀπατηλῶς εἰς τοὺς ἀνθρωπίνους ὀφθαλμούς. Ὅχι ὀλιγώτερον στοιχειώδη καὶ μακροχρόνιον πλάνην ἐρχεται σήμερον νὰ ἐκριζώσῃ ἡ ἐπιστήμη. Πρόκειται περὶ τῆς φαινομενικῆς εὐαίσθησις τῆς γυναικός, ἡ ὁποία δὲν εἶνε κατ' οὐσίαν παρ' ἀναίσθησις, ἡ τοῦλάχιστον αἰσθητικότης ἀσυγκρίτως ἀμβλυτέρα τῆς τοῦ ἀνδρός, μολονότι οὗτος θεωρεῖται κοινῶς ὡς ὀλιγώτερον εὐπαθὴς καὶ εὐαίσθητος.

Τοῦτο ἰσχυρίζεται καὶ προσπαθεῖ ἡ μᾶλλον ἐπέτυχεν ν' ἀποδείξῃ ὁ Καίσαρ Λομπρόζος, ὁ διάσημος ἀρχηγὸς τῆς νέας ἐν Ἰταλίᾳ φυσιολογικῆς σχολῆς. Ἐχει ἤδη δημοσιεύσει, ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ἐπὶ τῶν νευρικῶν κέντρων μελετῶν του, πολλὰ ἄρθρα ἐπίμονα ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ διερευνᾷ τὰς γνώμας ὅλων ὅσοι ἦσαν εἰς θέσιν νὰ τὸν διαφωτίσωσιν. Ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι ἀνυμφισθητήτου κύρους τῷ ἀπέδειξαν τὰς γυναικείας αἰσθήσεις ἐν γένει ἀσθενεστέρας τῶν ἀνδρικῶν. Αὐτὸς ὁ ἴδιος, ἐπὶ πρᾶδειμῳ, κατεμέτρησε διὰ τοῦ αἰσθησιμέτρου τοῦ Weber τὴν δύναμιν τῆς ἀφῆς ἑκατοντάδος ὅλης γυναικῶν, ἐξ οὗ συνεπέραναν ὅτι, ἐξαιρέσει τριῶν κορασιῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀφῆ ἦτο ἐκτάκτως ἀνεπτυγμένη, ἡ αἰσθησις αὕτη παρὰ τῇ γυναικὶ ἐν γένει εἶνε διπλάσιως ἀμβλυτέρα τῆς ἀνδρικῆς. Ἐπὶ τῆς ὁσφρήσεως ἐξ ἄλλου ὁ Nichols καὶ ὁ Bailey ἐξετέλεσαν πολλὰ πειράματα, διακλύσαντες εἰς τὸ ὕδωρ ὕλας δριμύως ὁσμῆρας, οἷον αἰθέριον ἔλαιον γαρυφαλοῦ, σκροδου, ὑδροκυανικὸν ὀξὺ κττ. Οὕτως ἀφ' οὗ παρεσχέυσαν πληθύν ἀγγείων μὲ διχλύσεις ἐξ αὐτῶν διαφόρους, ποικιλοῦσας κατὰ

50 %, προσεκάλεσαν τὰ ὑπὸ ἐξέτασιν ἄτομα νὰ τὰ τοποθετήσωσι κατ' αὖξοντα βαθμὸν ἐντάσεως, ὁδηγούμενα ὑπὸ τῆς ὁσφρήσεως. Ἐκ τῆς τριζύτης δοκιμῆς 44 ἀνδρῶν καὶ 28 γυναικῶν, προέκυψεν ὅτι οἱ ἄνδρες ἔχουσι τὴν ὁσφρησιν δις λεπτοτέραν τῶν γυναικῶν, συμπέρασμα τὸ ὁποῖον ἐπιβεβαιούται ὑπὸ πληθὺς ὁμοίων παρατηρήσεων, δίδει δὲ τὸν λόγον τῆς κλίσεως τῶν γυναικῶν πρὸς ἀρώματα ἰσχυρά, τὰ ὁποῖα ἄνθρωπος δὲν θὰ ἐδύνατο νὰ ὑποφέρει ἄνευ βλάβης. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀκοὴ καὶ ἡ γεύσις δὲν φαίνονται ἀνώτεροι παρὰ τῇ γυναικί. Τούλάχιστον ἡ ἀπλὴ καθημερινὴ παρατήρησις μᾶς πείθει, ὅτι οἱ χορδίσται τῶν κλειδοκυμβάλων, οἱ δοκιμασταὶ τοῦ τείου καὶ τοῦ εἴνου, εἶνε κατὰ προτίμησιν ἄνδρες· εἶνε δὲ βέλαιον, ὡς παρατηρεῖ ὀρθότατα ὁ Galton, ὅτι ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον ἐπάγγελμα, τὸ συμφέρον τῶν πωλητῶν καὶ τῶν ἀγοραστῶν θανέυρισκε καὶ θὰ ἐξετίμα ἐνστιγματικῶς πῶς τὴν ὑπερσχὴν τῆς γυναικείας γεύσεως, ἂν τριζύτη ὑφίστατο πράγματι. Ἀλλὰ ποῖος ἤκουσέ ποτε κυρίως, εἰς ἓν γεῦμα παραδείγματος χάριν, νὰ ἐκτιμῶσι κατ' ἀξίαν τοὺς παρατιθεμένους εἴνους, ἢ ποῖος δὲν ἤξευρε ὅτι αἱ κυρίαι δὲν ἐπιτυγχάνουσι τόσον εἰς τὴν παρασκευὴν τοῦ τείου καὶ τοῦ καφέ;

Ἡ ὑποδεεστέρη αὕτη αἰσθητικότης φαίνεται ὅτι ἐκτείνεται καὶ μέχρι τῶν θηλέων τῶν ζώων. Ὁ Burdach παρατήρησεν ὅτι ὁ ἄρρην λαγῶδες ἔχει τὴν ἀκοὴν ὀξυτέραν τῆς θηλείας καὶ διὰ τοῦτο, λέγει, βαδίζων ἐκεῖνος κρατεῖ τεταμένα τὰ δύο ὦτα, ἐν ᾧ αὕτη τάφινει μᾶλλον νὰ κρέμνται. Ἡ μικρὰ αὕτη παρατήρησις ἐνέχει μεγάλην σημασίαν. Ἡ φυσιολογικὴ θέσις τοῦ θήλεως εἶνε, ὡς γνωστόν, ἡ αὕτη παρὰ τε τοῖς ζώοις καὶ τῷ ἀνθρώπῳ· ἰδοὺ δὲ ὅτι ἡ περὶ τῆς ἀναισθησίας τῆς γυναικὸς θεωρία, ἐκτεινομένη εἰς ὅλα τὰ θήλα, δὲν ἔρχεται ν' ἀντικρούσῃ μίαν ἀποδεδειγμένην ἀρχήν.

*

Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν ἀποδείξεων τούτων ὑπάρχει καὶ ἄλλη ἀσυγκρίτως σπουδαιότερα, ἡ κατὰ τοῦ πόνου ἐξοχος ἀντοχή τῆς γυναικὸς, τὴν ὁποῖαν ἐπιβεβαιούσιν ὅλοι οἱ χειροῦργοι. Ὁ Billroth ὁμολογεῖ ὅτι, ὅσας πρὸς αὐτὴν περὶ νέκρσιος ἐπωδύνου ἐγγειρήσεως, τὴν δοκιμάζει κατὰ πρῶτον ἐπὶ γυναικός, — ὡς ἔπραξε π. χ. κατὰ τὴν ἐκτομήν τοῦ πυλωροῦ, — διότι ὡς ὀλιγώτερον τοῦ ἀνδρὸς εὐαίσθητος, αὕτη ἀντέχει εὐκολώτερον. Ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην ἡ γυνὴ ὁμοιάζει τοὺς ἀγρίους, τοὺς ὑφισταμένους πολὺ τῶν πεπολιτισμένων γενναϊότερον, τὰς πληγὰς καὶ τὰς ἀλγηδόνας. Ὁ Giordani ἐβεβίωσεν αὐτὸν τὸν Λομπρόζον ὅτι αἱ γυναῖκες, μολονότι ἐκδηλοῦσαι ὑπερβολικοὺς φόβους πρὸ τοῦ τοκετοῦ, ὑποφέρουσι κατ' αὐτὸν πολὺ ὀλιγώτερον ἢ οἱ κύνες νομίζεται. Δι' αὐτῆς δὲ τῆς ἀναισθησίας ἐξηγεῖται

καὶ ἡ θαυμαστὴ ἐκείνη γαλήνη καὶ ἡ ἐτοιμότης, τὴν ὁποῖαν αἱ γυναῖκες, καὶ μόναι αἱ γυναῖκες, τηροῦσι πρὸ τῶν ἀσθενῶν, αὐταὶ κυρίως γενόμεναι νοσοκόμοι. Τρῦτο δὲν εἶνε πάντοτε δαίγμα οὐρανίως αὐταπαρνήσεως καὶ ὑπερανθρώπου ἡρώισμου, ὅπως θέλουσιν οἱ ποιηταί, ὅσον τὸ φυσικὸν ἀποτέλεσμα αἰσθητικότητος ὀλιγώτερον τοῦ δέοντος βαθείας καὶ ἰσχυρᾶς — ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται ὅτι καὶ αὕτη ἡ ἀρετὴ ἔχει ἀνάγκη διὰ νὰ ἐκδηλωθῇ, τῆς καταλλήλου τοῦ ὁργανισμοῦ διαπλάσεως.

Δύναται τις τόρα ν' ἀντιτάξῃ ὅτι ἡ γυνὴ δὲν ἔχει ἥττονα τὴν αἰσθητικότητά, ἀλλὰ μείζονα τὴν ἀντοχήν. Πλὴν δὲν θὰ ᾔην ἀκαταμάχητον τὸ ἐπιχείρημά του, ἂν οὐ εἶνε φανερόν ὡς ἀξίωμα ὅτι ἀντέχει τις εἰς τὸν πόνον τόσον περισσώτερον, ὅσον ὀλιγώτερον τὸν αἰσθάνεται. Ἐν τῷ συγγραμμάτι αὐτοῦ *L' homme et l' intelligence* ὁ φυσιολόγος Κάρολος Richet ἀποδεικνύει ἐπὶ τοῦ θέματος ὅτι ὑπάρχουσι διάφοροι τρόποι καὶ βαθμοὶ ἀντιδράσεως κατὰ τοῦ πόνου κατὰ τ' ἄτομα, τὰς φυλάς καὶ τὰ εἶδη· παρτίθει δὲ τὸ παράδειγμα τῶν βατράχων, οἱ ὁποῖοι ἐν ᾧ τὸν χειμῶνα οὐδόπως φαίνονται αἰσθανόμενοι τὴν ἐγγείρησιν, τὸ θέρος ἀντιδρῶσι ζωηρότατα κατ' αὐτῆς, καὶ τῶν ἀγρίων, οἱ ὁποῖοι ὑποφέρουσιν ἀγγυγύτως ἀλγηδόνας, αἱ ὁποῖαι θὰ ἦσαν ἴσως θανατηφόροι δι' ἓνα Εὐρωπαϊόν. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν διαφορὰ θάρρους, ἀλλὰ διαφορὰ αἰσθητικότητος· εἶνε δὲ προφανές ὅτι, ἂν γυνὴ ὑποφέρῃ φυσικῶς περισσώτερος πόνους ἀπὸ τὸν ἄνδρα καὶ ἀντέχει, τοῦτο σημαίνει ὅτι τοὺς αἰσθάνεται ὀλιγώτερον.

Ἀλλὰ, θὰ ἐρωτήσητε, πῶς μέχρι τοῦδε ἐπεκράτησεν ἡ πεπλανημένη ἰδέα περὶ τῆς ἀνωτέρας εὐαισθησίας τῆς γυναικὸς, ἐν ᾧ τόσον εὐκολος ὡς φαίνεται, ἦτο ἡ ἀπόδειξις τοῦ ἐναντίου; Ὁ λόγος εἶνε ἀπλούστατος· μέχρι τοῦδε συνέχον τὸν πόνον πρὸς τὰς ἐξωτερικάς αὐτοῦ ἐκδηλώσεις. Αἱ γυναῖκες ἀντιδρῶσι κατὰ τοῦ πόνου κατὰ τρόπον ἐκφανεστότερον καὶ ὑπερβολικώτερον, ἢμπορεῖ δὲ νὰ εἴπῃ τις ὅτι, ὅπως τὰ παιδία, εἶνε μᾶλλον συγκινήσεως καὶ ἐξερρητισμοῦ ἐπιδεκτικαὶ ἢ ἀληθοῦς συναισθήματος, — πράγμα τὸ ὁποῖον καταλλήλωτερον θὰ ἐκκαλεῖτο ὑπερεξωτερόκεισις ἢ ὅπως τόρα ὑπεραισθησία. Ὁ Mantegazza, εἰς τῶν ἐναντίων τῆς γενικῆς θεωρίας τοῦ Λομπρόζου, παραδέχεται ἐν τούτοις τὴν μερικότητα ταύτην καὶ προσπαθεῖ μάλιστα νὰ ποδείξῃ ἐπιστημονικῶς, διὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ ἐγκεφάλου τίνι τρόπῳ καὶ ἄνευ ἀληθοῦς ἢ ζωηροῦ κινήτου, εἶνε ἐκφρασιωτέρη καὶ πλουσιωτέρη ἢ γυναικεῖα μιμητικὴ. Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς φύσεως, προστίθεται ὁ Λομπρόζος, καὶ αὕτη ἡ ἀνατροπὴ συνεπιφέρει τὴν γυναικα εἰς τὴν πικρὰ δόξαν ταύτην ὑπηρεσίαν. Ὅ,τι συνήθως ζητοῦμεν παρ' αὐτῆς δὲν εἶνε ἡ δύναμις καὶ τὸ

θάρος, ἀλλ' ἡ χάρις καὶ ἡ λεπτότης ἐνωρὶς δὲ τὴν διδάσκουσαν ὑποίαν ἐγκλείουσι καθ' ἡμῶν ἰσχύον τὰ δάκρυά της, τὰ ὑποῖα ὠνομάσαμεν ἀδάμαντας καὶ μαργαρίτας. Ἀπίστευτος κατήντησε διὰ τοῦτο παρὰ τῇ γυναικὶ ἡ δύναμις τοῦ κλαίειν κατὰ βούλησιν, ὡς γνωρίζομεν ὅλοι ἐκ πείρας, πολλάκις πικρὰς ἐξ ἑκάτον δὲ ἄλλων περιστατικῶν ὁ Λομπρόζος ἀναφέρει νεκρὰν τινα Παρισινήν, ἡ ὅποια ἐν διαστήματι ὀλίγων λεπτῶν ἐδύνατο νὰ μεταπέσῃ ἐκ γέλωτος τρελοῦ εἰς θρήνον τόσο φυσικόν, ὥστε νὰ παθίνειται ἐξ αὐτοῦ ἀληθῶς καὶ νὰ μεταδίδῃ τὸ πάθος καὶ εἰς ἄλλους.

*

Ἄλλ' ἂν ἐκ τοῦ φυσικοῦ μεταβῶμεν τόρῃ εἰς τὸ ἠθικόν, θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ αἰσθητικότης τῆς γυναικὸς ἐξακολουθεῖ πάλιν νὰ εἶνε κατωτέρα. Πιστεύουσι γενικῶς ὅτι ἡ γυνὴ αἰσθάνεται τὰ τῆς ζωῆς καὶ ὑποφέρει περισσότερον τοῦ ἀνδρός, ψυχροῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἀναισθήτου, καὶ ζητοῦσι πάντοτε νὰ μᾶς τὴν παριστώσιν ὡς ἡρώϊδα ἐκτάκτου ἀφοσιώσεων καὶ ἐγκαρτερήσεων. Πλὴν οἷσθ' ὅποτε ἡρωϊσμός, πρὸ πάντων δὲ ἡ κατὰ τοῦ φυσικοῦ ἢ ἠθικοῦ πόνου ἀντοχή, ἀπαιτεῖ μεγάλην δύναμιν θελήσεως· εἶνε δὲ γνωστόν, ὅτι ἡ σπανία καὶ ἀληθῶς ἀνδρική αὕτη ἀρετὴ δὲν ἀπαντᾷ συνήθως παρὰ τῷ ὀραίῳ φύλῳ, τὸ ὁποῖον συγχρόνως καλεῖται καὶ ἀσθενές. Πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν διὰ τοῦτο ἀναγκαιῶς ὡς ἐγκειμένην εἰς αὐτὸν τὸν ἀσθενέστερον, τὸν κατώτερον ὀργανισμόν τῆς γυναικὸς, τὴν μικροτέραν ἔντασιν τῶν συγκινήσεων τῆς καὶ τὴν μείζονα κατὰ συνέπειαν ὑπομονὴν αὐτῆς καὶ ἀντοχὴν εἰς τὰ δεινὰ. Ὑπὸ βιολογικὴν ἐποψὴν δὲν χωρεῖ ἄλλη ἐξηγήσις καὶ θὰ ἦτο πλάνη γελοία νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ θέλησις ἀπαμβλύνει τὰς αἰσθήσεις καὶ ἐλαττώνει τῶν συγκινήσεων τὴν ἔντασιν. Ἡ θέλησις τὸ πολὺ πολὺ μόνον τὴν ἐκδήλωσιν, τὴν ἐξωτερικέυσιν θὰ ἐδύνατο νὰ συγκατῆσθαι, ἀλλὰ γνωρίζομεν ὅτι ἡ γυνὴ τὴν συγκατεῖ πολὺ δυσκολώτερον τοῦ ἀνδρός, ἐξ οὗ καὶ ἐπιστεῦθη κατὰ πλάνην ὅτι εἶνε καὶ μᾶλλον αὐτοῦ εὐαίσθητος. Ἐκ τούτων ὅλων συμπεραίνει ὁ Λομπρόζος, ὅτι ἡ γυνὴ αἰσθάνεται ὀλιγώτερον ὅπως καὶ σκέπτεται ὀλιγώτερον τοῦ ἀνδρός, διὰ νὰ ἐπαληθεύσῃ ἀκόμη ἀπαξ τὸ περίφημον λόγιον τοῦ Ἀριστοτέλους μηδὲν ἐν τῷ νῷ ὃ μὴ πρότερον ἐν τῇ αἰσθήσει. «Ἄν καὶ αὕτη ἡ φυσικὴ ἀναισθησία τῆς γυναικὸς — ἐπιλέγει — εἶνε εὐτύχημα μέγα διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἀφ' οὗ χάρις εἰς αὐτὴν αἱ γυναικες τεκνοποιοῦσι τόσο εύκόλως, μεθ' ὅλας τὰς ἀλγηδόνες τοῦ τοκετοῦ καὶ τὴν σχετικῶς μικροτέραν αὐτῶν συμμετοχὴν εἰς τὰς ἐρωτικὰς ἡδονάς. Ὁ ἀνὴρ μὲ τὴν εὐαίσθησιν τοῦ δὲν θὰ ἦτο πρὸς τοσοῦτον ἱκανός».

Ἐλπίζω νὰ μὴ ἔχουν πολλὰς ἀντιρρήσεις αἱ θεολογικαὶ μου ἀνγνωστρίαι. Λόγιαι κενεὶ ἢ δά-

κρυα πλαστὰ δὲν ἰσχύουν κατὰ τῶν συμπερασμάτων τῆς ἐπιστήμης. Ὑπῆρχε μία πλάνη εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἡ πλάνη αὕτη ἐπρεπε νὰ ἐκλείψῃ. Ἡ γυνὴ εἶνε ὑπ' ὅλας τὰς ἐπόψεις κατωτέρα τοῦ ἀνδρός, ἄρα καὶ ἀναισθητοτέρα. Ὅπως τὰ ἀρώματα, τοὺς ἥχους καὶ τὰς οὐσίας, αἰσθάνεται πολὺ ὀλιγώτερον καὶ τὸ ἄλγος καὶ τὸν ἔρωτα καὶ τὸ μῖσος, πᾶν συναίσθημα καὶ πᾶν αἶσθημα. Ὅχι βεβαίως ὅτι δὲν ὑπάρχουσιν ἐξαίρεσεις γυναικῶν ἐκτάκτως εὐαίσθητων, ὅπως καὶ ἀνδρῶν ἀναισθητοτάτων· ἀλλ' ἐν συνόλῳ τὸ φύλον τῆς, ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ταύτην, δὲν ἡμπερεῖ νὰ ὑπομείνῃ σύγκρισιν πρὸς τὸ ἀνδρικόν. Νομίζω τόρῃ ὅτι τὸ πρακτικώτερον εἶνε νὰ μελετήσωσιν αἱ γυναικες τὴν θεωρίαν τοῦ Λομπρόζου καί, ἀφ' οὗ παραδεχθῶσι τὴν λογικὴν τῆς, νὰ σπεύσωσι νὰ ἐπωφεληθῶσιν ἐξ αὐτῆς ὅσον εἶνε δυνατόν, ἀποβαλλοῦσαι οἰκειοθελῶς ἢ μᾶλλον προσπαθεύσαι νὰ παθῶσι, — διότι δυσκόλως ἐκρίζουνται αἱ μακρῶνες ἐξεις, — τὸ προσωπεῖον τῆς ὑποκρισίας, δι' οὗ κατώρθωσαν νὰ πείσουν ἐπὶ τοσοῦτον τὸν κόσμον, ὅτι εἶνε λεπταί, τρυφεραί, εὐπαθεῖς, — ἐν ᾧ τὰς ιδιότητας ταύτας δὲν ἔχουν ἐπὶ τέλους οὔτε κἂν εἰς ἴσον πρὸς ἡμᾶς βαθμόν! Οὕτω μόνον ἴσως θὰ δυνηθῶσι νάνηκτῶσιν καὶ τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς συμπαθείας τῶν ἀνδρῶν — δι' ἄλλους ὀλίγον ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλους πολὺ, — τὸ ὁποῖον ἐμαθον τόρῃ διὰ τῆς θεωρίας τοῦ Ἰταλοῦ φυσιολόγου.

ΓΡ. Ε.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἡ καθοδύναμις τῶν θαλασδίων κυμάτων.

Ἡ καθοδύναμις τῆς ἐνέργειας τοῦ ἐλαίου ἐπὶ τῶν θαλασσίων κυμάτων εἶνε πρὸ πολλοῦ ἤδη γνωστὴ καὶ πολλάκις ἐγένετο χρῆσις αὐτῆς πρὸς σωτηρίαν πλοίων ἐλθόντων εἰς κίνδυνον. Ὀλιγώτερον ὅμως γνωστὸν εἶνε ἴσως, πόσον μικρὰ εἶνε ἡ ἀπαιτουμένη ποσότης πρὸς καταπράυνσιν τῆς ἀνησυχίας ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Τῆς μεγάλῃς ταχύτητος δι' ἣς τὸ ἔλαιον ἐξαπλοῦται ἐπὶ τοῦ ὕδατος, καὶ τοῦ ἐλαχίστου πάχους τοῦ σχηματιζομένου στρώματος ἐπακολουθήσεις εἶνε ἡ ἐξόδευσις ὀλίγων μόνον λίτρων ἐλαίου καθ' ὥραν. Καὶ ἡ ἐκλογὴ καταλλήλου συσκευῆς πρὸς ἔκχυσιν τοῦ ἐλαίου εἶνε σπουδαία ὡς πολὺ ἀρμόζοντες ἀπεδείχθησαν σάκκοι ἀραιῆς ὕφης. Ἐκ τῆς διὰ τοῦ ἀέρος διασκορπίσεως τῶν ἐξερχόμενων σταγόνων ἐπιτυγχάνεται ταχέως λεπτύτατον στρώμα ἐλαίου. Κατὰ τὴν ἐξάρτησιν τῶν σάκκων τούτων ἐννοεῖται ὅτι πρέπει νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὴν θέσιν τοῦ πλοίου καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀέρος. Μεταξὺ τῶν νεωτάτων περιστατικῶν, ἐν οἷς τὸ ἔλαιον ἔσσωσε καὶ μικρὰ πλοίαρκα ἐκ βεβαίου κινδύνου ἐν μέσῳ θαλάσσης πολὺ τεταραγμένης, ἀναφέρομεν τὰ ἑξῆς. Κατὰ τινα πλοῦν ἐκ Χάρρης εἰς Νέαν Ὑόρκην ἐβραύσθη ὁ ἐλίτροχος τοῦ πλοίου «Italia» τῆς Ἀμερικανικῆς ἐταιρείας. Ἐν ταυτῇ καταστάσει συνήντησε καὶ ἐρρυμούλησε